

Юридичні науки

УДК 347.779.1

Канарик Юлія Сергіївна

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри цивільного та господарського права

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Канарик Юлия Сергеевна

кандидат юридических наук,

доцент кафедры гражданского и хозяйственного права

Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины

Kanaryk Yuliia

Candidate of Juridical Sciences,

Associate Professor at the Department of Civil and Economic Law

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Павленко Дмитро Юрійович

студент юридичного факультету

Національного університету біоресурсів і природокористування України

Павленко Дмитрий Юрьевич

студент юридического факультета

Национального университета биоресурсов и природопользования Украины

Pavlenko Dmytro

Student at the Faculty of Law of the

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

**РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У СКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

**РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО
ИНСТИТУТА ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ В
СОСТАВЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ ПРАВОВЫХ НАУК
УКРАИНЫ**

**THE ROLE AND VALUE OF THE SCIENTIFIC AND RESEARCH
INSTITUTE OF INTELLECTUAL PROPERTY AT THE NATIONAL
ACADEMY OF LEGAL SCIENCES OF UKRAINE**

***Анотація.** Досліджено ключові цілі Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності у складі Національної академії правових наук України, виконання і здійснення основних завдань Інституту, порядок фінансування, головні напрями роботи і наукових досліджень, функції основних підрозділів у складі Інституту, платні послуги, що надаються Інститутом, роль Інституту у нормотворчій та освітній діяльності.*

***Ключові слова:** інтелектуальна власність, патентне право, науково-дослідні інститути, державна система правової охорони інтелектуальної власності.*

***Аннотация.** Исследованы ключевые цели Научно-исследовательского института интеллектуальной собственности в составе Национальной академии правовых наук Украины, выполнение и осуществление основных задач Института, порядок финансирования, главные направления работы и научных исследований, функции основных подразделений в составе Института, платные услуги, предоставляемые Институтом, роль Института в нормотворческой и образовательной деятельности.*

***Ключевые слова:** интеллектуальная собственность, патентное право, научно-исследовательские институты, государственная система правовой охраны интеллектуальной собственности.*

Summary. *The key objectives of The Scientific and Research Institute of Intellectual Property at The National Academy of Legal Sciences of Ukraine, the implementation of the main tasks of the Institute, the financing procedure, the main areas of work and research, the functions of the main departments within the Institute, paid services provided by the Institute, the role of the Institute in normative and educational activities were investigated.*

Key words: *intellectual property, patent law, research institutes, state system of legal protection of intellectual property.*

Відповідно до пункту 3 Статуту Національної академії правових наук України, затвердженого Наказом Міністерства юстиції України від 27.07.2016 за № 2335/5 «Про реєстрацію Статуту Національної академії правових наук України», одними із ключових завдань і цілей НАПрН України є: участь у реалізації державної політики у сфері правових досліджень, комплексний розвиток правової науки, організація, проведення та координація фундаментальних досліджень, прикладних наукових і науково-технічних (експериментальних) розробок; консолідація інтелектуального потенціалу наукових працівників науково-дослідних установ та науково-педагогічних працівників навчальних закладів юридичного профілю, розвиток і збереження наукової інфраструктури; сприяння інтеграції вітчизняної правової науки у світовий та європейський дослідницький простір; наукове забезпечення правотворчої діяльності органів державної влади, вивчення й узагальнення механізмів реалізації актів законодавства; підготовка наукових кадрів і підвищення їх кваліфікації, підтримка талановитих вчених, сприяння науковій творчості молоді [1].

Основними науковими підрозділами НАПрН України є науково-дослідні інститути, що є неприбутковими бюджетними організаціями. Згідно з пунктом 85 Статуту Національної академії правових наук України,

науково-дослідні інститути НАПрН України мають здійснювати фундаментальні та прикладні дослідження, розробляти нові напрями у відповідних галузях правової науки, створювати концепції та проекти законів, інших нормативно-правових актів, надавати наукові, науково-технічні, освітні та інші послуги, проводити наукову експертизу законів та інших нормативно-правових актів, науково-технічну та судову експертизу відповідно до законодавства, координувати наукові роботи з найважливіших проблем правової науки, здійснювати підготовку наукових кадрів [1].

Постановою Кабінету Міністрів України від 29.05.2001 за № 582 «Про створення Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності» було створено у місті Києві у складі Академії правових наук Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності, на який було покладено виконання та здійснення таких основних завдань, як проведення наукових досліджень в сфері інтелектуальної власності, участь у розробленні проектів законів та інших нормативно-правових актів з питань інтелектуальної власності, підготовка експертних висновків із зазначених питань [2].

Фінансування Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності здійснюється в межах видатків, передбачених державним бюджетом для фінансування Національної академії правових наук, та загальної чисельності працівників наукових установ Академії.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України було включено до переліку установ та організацій, які входять до складу Академії правових наук, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 18.08.1999 за № 1518 «Про перелік установ та організацій, які входять до складу Національної академії правових наук» [3].

Наразі Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності понад 17 років успішно працює у сфері розробки та удосконалення законодавства з інтелектуальної власності, здійснює прикладну та дослідницьку діяльність в галузі, ініціює та підтримує освітні та просвітницькі проекти для популяризації права інтелектуальної власності в Україні, сприяння науково-технічному прогресу та збільшення внеску України в розвиток світової науки і техніки. Головними напрямками діяльності інституту є фундаментальні та прикладні дослідження на перетині інтелектуальної власності та біотехнологій, біологічної безпеки, зеленої економіки та екології, ІТ-технологій, енергозберігаючих технологій, інновацій, агробізнесу, національної безпеки та оборони тощо. У складі НДПВ НАПрН України діє чотири наукові відділи, два центри та дві лабораторії [4].

Зважаючи на сучасні вектори розвитку України, інститут намагається відповідати на виклики епохи. Свого часу було створено Відділ узагальнень судової та експертної практики, Відділ промислової власності, Відділ авторського права і суміжних прав, Економіко-правовий відділ, Лабораторію наукового забезпечення розвитку науки та технологій. Сьогодні в Інституті розвиваються нові науково-практичні напрями, успішно функціонують центри та лабораторії, серед яких Центр гармонізації прав людини та прав інтелектуальної власності, Центр наукових досліджень інтелектуальної власності та енвайронментного розвитку, Лабораторія комерціалізації та трансферу технологій.

Інститут також активно займається наданням консультацій і послуг з питань, що стосуються права та економіки інтелектуальної власності реєстрацією прав на твори, об'єкти патентного права, засоби індивідуалізації, проведенням судових експертиз та спеціальних досліджень з питань інтелектуальної власності, оцінкою та аудитом інтелектуальної власності, консультаціями щодо розпорядження правами

інтелектуальної власності, підготовкою проектів договорів, підготовкою висновків щодо укладених договорів і тому подібним [4].

НДІВ результати своєї роботи результативно втілює у наукових виданнях та у навчально-освітньому процесі (зокрема, започатковує проведення галузевих літніх шкіл, освітніх сертифікатних програм, регулярних тренінгів та науково-практичних семінарів з окремих аспектів права інтелектуальної власності).

Спеціалісти інституту підготували понад 300 проектів нормативно-правових актів з питань інтелектуальної власності та інноваційної діяльності. У складі робочих груп та при співпраці з іншими органами та організаціями співробітники установи брали участь у розробці Концепції реформування юридичної освіти, законопроектів галузі (зокрема, Закону України «Про Національну систему охорони інтелектуальної власності», Закону України «Про судово-експертну діяльність в Україні»), працювали над удосконаленням нормативної бази експертизи заявок на реєстрацію винаходів в сфері фармації та медицини [4].

Таким чином, можна зробити висновок, що Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності у складі Національної академії правових наук України є засновником власної наукової школи з права інтелектуальної власності та економіки інтелектуальної власності, грандом інтелектуальної власності, який свій досвід та зусилля з виховання молодого покоління дослідників віддає задля розбудови системи правової охорони інтелектуальної власності в незалежній Україні. Інститут стояв у витоків створення судової експертизи інтелектуальної власності, його співробітники виступають від України підписантом базових міжнародних договорів та конвенцій у сфері інтелектуальної власності. НДІВ не тільки результативно й ефективно готує судові експертизи та спеціальні дослідження об'єктів інтелектуальної власності, але й активно співпрацює з міжнародними центрами, що спеціалізуються на сфері інтелектуальної

власності, Всесвітньою організацією інтелектуальної власності, партнерами з держав Європейського Союзу, що особливо актуально у контексті Євроатлантичної інтеграції України у міжнародне співтовариство.

Література

1. Про реєстрацію Статуту Національної академії правових наук України: Наказ Міністерства юстиції України від 27.07.2016 за № 2335/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.aprnu.kharkiv.org/doc/Statut_NAPrNU.pdf
2. Про створення Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.05.2001 за № 582 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/582-2001-%D0%BF>
3. Про перелік установ та організацій, які входять до складу Національної академії правових наук: Постановою Кабінету Міністрів України від 18.08.1999 за № 1518 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1518-99-%D0%BF>
4. Офіційний веб-портал Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ndiiv.org.ua>